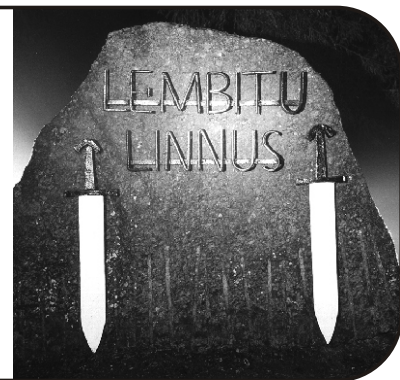

Suure-Jaani linna,
Suure-Jaani valla
ja
Olustvere valla
ajaleht

Nr. 12 (33)
Detsember 2002

LEOLE

DETSEMBER Anno Domini 2002

Detsember. Laste jaoks hakkab ometi kord kätte jõudma nii kaua oodatud aeg. Päkapikud käivad akende taga piilumas ja viimane aeg on selgeks õppida salmid, mida jõuluvanale pakkide lunastamiseks lugeda. Varsti täituvad köögid piparkoogilõhnaga. Seejärel juba vorsti- ja paljude muude pühade saabumist tähistavate lõhnadega. Imedega täidetud aeg.

Täiskasvanud aga imestavad: jälle üks aasta läinud. Kuidas küll nii kiiresti? Alles ta algas.

Tänapäevane elurütm sõltub suhteliselt vähe aastaegade vaheldumisest. Hommikul tööle, õhtul koju. Muistsed talutööd erinesid aastaajast sõltuvalt suuresti: kevadine maaharimine, suvine heinategu, sügisese koristustööd ja lõpuks talvised tubased toimetused - ketramine, kudumine, õmblemine, puutöö. Tubaste tööde juures oli rohkem mahti jutte vesta, mõtteid mõlgutada, mõistatusi mõistatada, lapsi lugema õpetada. Talvel oli rohkem aega pidugi pidada.

Vaatame, millised on Viljandima kihelkondadest ülestähendatud jõulu- ja vana-aasta kombed ning ennustused.

"Jõululauba ja uueaasta pandi süük laua pääle ja jäi toit laua pääle, et vaimud tulevad. Pärast tuudi öled ja eenad sisse. Sääil võisid lapsed mängida." (Viljandi)

"Jõululauba ütssi süüdi kolm korda. Hommiku viidi loomadelle kaeru ja leiba. Peremiis tõi kaevust silmapesuvii ja sialt kõik pere pessis." (Kolga-Jaani)

"Jõululaupäeva õhtul oli võidu koju kihutamine. Kes sai ette, see pidi siis liigutama kodus oma atru, äkkeid ja vikateid, et siis on töödega ka teistest ees." (Kolga-Jaani)

"Olut tehti kolm vaati ja sis käidi üksteise juures joomas. Kui pühad said läbi, siis oli õlu ka otsas. Esimesel pühäl ei käidud. Mehed käisid külas." (Viljandi)

"Kolm päeva enne jõulu pea ütstõsele mõestatusi andma, muedu kaose söögiluska ära." (Tarvastu)

Vana-aastaga seotud kombed ja ennustamised:

"Uue-aasta ööse oli veel ka tinast õnne valat. Tina aet sulas ja kallat külma vette, sis mis kuju sääilt välja tullu, see ollu sis oota. Mehe kuju, lipp, ja auvarat nie tähenden mehelsaamist, sõr mus ja kulp kah. Kirstu kuju tähenden surma. Ja ku ollu pal' lu peenikest sammetit, see tähenden raha. Lilli ja roosi hääd, ja laev reisi." (Karksi)

"Vana-aasta õhtul uus särk selga panna, siis uuel aastal kõik läheb hästi." (Suure-Jaani)

"Tuleb uueaasta homikul sinna majasse, kus tütarlapsed on, sant, siis võivad seal varsti pulmad saada. Tuleb sel homikul kõige esite peremees majasse seal majas saab tol aastal vilja rohkesti, saab viljaline aasta." (Viljandi)

Kõige rohkem tundub aga olevat ennustamisi mehele minemise kohta. Seda mitte ainult Viljandi-vaid kogu Eestimaal.

"Vana-aasta õhtul võeti laastuhunnikust paariviisi laaste, kui üksikut (üle) ei jäänud, siis said tüdrukud mehele." (Viljandi)

"Kelle koer näärilauba ööse haugub, sinna tulevad sellel aastal kosilased." (Suure-Jaani)

"Magamaminekul asetatakse peegel padja alla. Keda siis öösel unes nähakse, saab magajale eluseltsiliseks." (Pärnu-Jaagupi)

"Kui näärilaupäeva õhtul panna ööseks mõni riie pea alla (näiteks põll või seelik), siis näeb öösel unes seda, kellele saab mehele." (Paide)

"Vana-aasta õhtul pidi tütarlaps toolile ronima, nõõbid lahti võtma ja ilma käte abita riided üle õlgade ja jalgade toolile laskma. Siis ruttu magama. Unes nähtud mees tähendas tütarlapse kosilast." (Põltsamaa)

"Vana-aasta õhtul sõõnud tütarlaps kolm soolast silku sabast alates ära ja heitnud magama. Unes joogitooja olnud tütarlapse kosilane." (Pilstvere)

Meenub ühe elukogenud inimese suust hiljuti kuuldu. Aastakümneid raadios töötanud Ene Hion rääkis, mis on tema jaoks inimestes tähtis olnud. "Algul oli tähtis väline ilu, seejärel tarkus, edukus, oskused. Iga aastaga muutub aga järjest olulisemaks lihtne inimlik headus." Nii lihtne see ongi.

Olgu teie kõigi ümber võimalikult palju häid inimesi!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Rahulikke jõule!

Foto: Jaanus Siim

Igal aastal jälle...

Niisuguste sõnadega algab üks vana jõululaul.

Igal aastal jälle kurdame novembris-detsembris pimedada päeva ja veel pimedada öö pärast. Igal aastal jälle valmistume jõuludeks, otsime välja ehted, jälle poetavad päkapikud kinke sussidesse.

Igal aastal jälle. Seda lauset võib lausuda mitut moodi. Võib rõõmsa ärevusega mõelda taas tuleva meeldiva aja peale, laste säravate silmade, hubasuse ja rahu peale, mida jõulu-aeg endaga toob. Seda lauset võib ütelda aga ka kurva ohkega: jälle on vaja teha paremat süüta, jälle on vaja igaks hommikuks midagi põnevat ja head leiutada, jälle on vaja nii paljudele kingitusi teha ja kaarte saata. Jälle pole kõigeks aega ja raha. Võib mõelda ka, et jälle on käes see aeg, kui kõik ootavad, et oleksin rõõmus ja õnnelik, aga lihtsalt ei suuda, sest elumured ja üksildus rõhuvad hinge. Jälle võib süüdata advendiküünla ja kogeda sealjuures mitte rõõmu vaid teravat valu armsa inimese kaotuse pärast. Seda lauset võib ütelda ka usu ja armastusega: jälle on käes see aeg, milles Jumala hoolivus

eriliselt nähtavaks saab, aeg jagada oma sisemist rõõmu, lootust ja armastust. Jälle on see aeg ühekorraga rõõmus, tegus ja väsitav. Igähe jaoks erinev sõltuvalt inimese arusaamadest, harjumustest ja ilmavaatest.

Aga midagi ühist on selles ajas meie kõigi jaoks. See ei tule meie seest, vaid seisab inimesest väljaspool. Jälle, ka sellel aastal on adventi- ja jõuluajal kanda seesama sõnum mis juba aastasadu varemgi: Looja on meid nõnda armastanud, et on ise tulnud meie juurde väikese lapsena, et meie, inimesed, kes oleme harjunud igähest vaid halba ootama, mõistaksime: ta ei taha meie midagi kurja teha. Jälle on jõululaps ootamas, et me selle sõnumi oma kõrvadesse ja südameisse laseksime. Kuid ei aita vaid sõnumi kuulmisest, tarvis on KUULATA. Mitte kõrvadega vaid südamega. Ja ei aita ka lihtsalt kuulamisest, tuleb ka midagi selleks teha, et see sõnum meie kaudu edasi leviks, et inimene meie kõrvalgi mõistaks, me oleme sõnumit kuulnud ja mõistnud.

Advendiaeg annab võimaluse 4 nädalat ennast proovile panna ja endalt küsida: kas see sõnum jõuab minuni, kas ma üldse tahan, et ta jõuaks. Või ei vaja ma muud kui kuuske ja kingitusi?

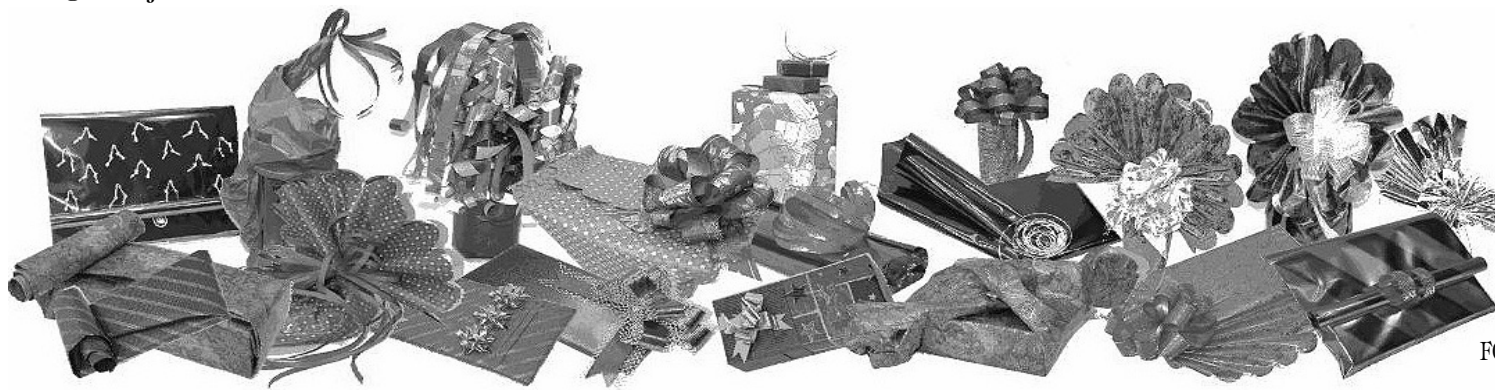
Jälle on aeg endalt neid küsimusi küsida. Et võisime paremaks ja iseendale arusaadavamaks saada. Igal aastal jälle.

Kristi Säask

Lihtsaid kingituste pakkimise võimalusi

poes müügil olevatest kinke-pakkematerjalidest: paberist, paeltest, tuttidest, rosettidest, erikujulistest ja tavalistest kinkekottidest.

FOTOD: Maidu Jõgiaas
PAKID: Leili Kuusk

Uued omavalitsusjuhid

Jaan Jaska
Suure-Jaani
Vallavolikogu
esimees

Sündinud praeguse Jõgevamaa Saare valla Nautrasi külas metsavahi perekonnas 19. juulil 1952.

Koolitee: Alliku Algkool, Saare 8-kl Kool. Metsamajanduse tehnikum Luual, mille lõpetas 1971.

Mitmed täienduskoolitused ja kursused.

Töökäik: 1971.-1974. teenistus mereväes. 1974.-1978. töötas Järvamaa Metsamajandi metsapunkti töölise ja Nõmme metskonna abimetsaülemana. 1978. aasta oktoobrist 1979. aasta maini Suure-Jaani Metsamajandi Kaansoo metskonna abimetsaülem, seejärel Kaansoo ja Vastemõisa metskonna metsaülem. 2000. aasta aprillist Kabala metskonna abimetsaülem.

Abielus. Peres kolm täiskasvanud last.

Hobideks jaht, kalapüük, fotograafia, töö koduaias.

Maie Käba
Suure-Jaani
vallavanem

Maie Käba on sündinud 18. mail 1955. aastal Jõhvis kaevurite perekonnas. Juured on aga siinkandis, sest tema isa on pärit Suure-Jaani mailt ja ema Kabala vallast.

Koolitee algas Adaveres ja jätkus toleaegses R ä p i n a

Sovhoostehnikumis, mille lõpetas 1974. aastal aiandusagronoomina.

Töötanud endises Lahmuse sovhoosis üheksa aastat aiandusbrigadiri ja -agronoomina ja kümme aastat ametiühingu esimehena. Täitus ka kümme aastat töötamist sotsiaalnounikuna Suure-Jaani vallavalitsuses.

Pere on neljaliikmeline. Vanem poeg Siim töötab Tallinnas ning lõpetab ka õpinguid Tallinna Tehnikaülikoolis. Tütar Liis töötab samuti Tallinnas. Pere noorim liige Taavi on Suure-Jaani Gümnaasiumi 6. klassi õpilane.

Rein Valdmaa
Suure-Jaani
linnapea

Rein Valdmaa on sündinud 30. augustil 1952. aastal.

1970. aastal lõpetas ta Suure-Jaani Keskkooli ja 1976. aastal Kehtna Näidissovhoostehnikumi.

Keskkooli lõpetamisele järgnes aastatel 1971-1973 sõjaväeteenistus. 1976.-1986. oli Paala kolhoosi aseesimees, seejärel kuni 1994. aastani Viljandi Autobussi- ja Taksopargi Suure-Jaani filiaali juhataja ja siis kuni aastani 1997 ME Transport juhataja. Alates aastast 1997 AS Teskatel tootmisdirektor ja alates aastast 1998 samaaegselt ka füüsilisest isikust ettevõtja.

Abielus. Peres tütar ja poeg.

Kuulub kalameeste klubisse „Säga“.

FOTOD: Jaanus Siim

2+2

Novembri esimesel nädalavahetusel toimus Suure-Jaani Gümnaasiumi saalis võrkpalli turniir „2+2“, kus võistkonda kuulusid 2 meest ja 2 naist. Osales viis võistkonda.

Paremusjärjestus:

1. Arvo Antson, Hando-Renee Uettoa, Evi Putrolainen ja Sille Tars;

2. Riho Ots, Indrek Ots, Katrin Ots ja Marleen Silm;

3. Aadu Hommik, Arvi Hindriks, Helle Saega ja Hele Saareoks.

Tuleval aastal samal ajal on plaanis samalaadne võistlus.

Hugo Hommik
Suure-Jaani linna
spordimetoodik

Võitsid sõprus, sport ja põdrad

Ühel novembrikuu hommikul, kui maad kattis napp öösel sadanud lumekirme, oli Vanaõue puhkebaasi õu täis sagimist. Suure-Jaani valla ja linna „omavalitsejad“ olid kogunud ühisele jahiretkele. Elevust oli võib-olla tavalisest rohkemgi, sest enamuse jaoks enam kui kolmest kümnest inimesest oli tegemist esimese jahile minekuga. Püssimehed olid muidugi ennegi „harjutanud“, aga ajajad said suuremalt jaolt esimese õppetunni.

Ürituse algataja ja rahva kokkukutsuja oli vallavolikogu esimees Jaan Jaska. Tema juhtida jäid „algajad“ s.t ajajad. Jahi juhiks ja

püssimeeste päälikuks oli kogenud jahimees Ilmar Pommer. Räägiti, keda lasta, keda mitte, Uno Jürisson puhus jahi alguse signaali ja suundutigi Hüpassaare poole.

Vaevalt oli kõik see mees autodest välja saanud, kui juba nähti kahte põtra üle tee minemas. Kogenud kütid lootsid siiski, et ajussegi loomi jagub. Loomi jagus tõesti. Nähti nii kitsi kui ka põtru. Mõni ajaja sai põdraga tõtkki vaadata. Oli vahe- maaks siis pakutud 5 ja 2 meetrit või pisut rohkem, harjumatult lähedalt ja kõhedust tekitavalt ikkagi. Üks pauk põdra suunas tehti ka. Päeva silmaga nähtavaks saagiks jäi siiski vaid ühe ajaja poolt esimeses ajus maast leitud põdrasarv.

Pealelõunal kogunesid metsas ringi trampimisest, mätastel ronimisest ja

mahalangenud puude ning okste vahel ukerdamisest väsinud ajajad ning hoolsalt oodanud püssimehed Vanaõue keha kinnitama. Paljud olid rõõmsad, et põdrad nii kenasti välja õppinud olid ning aju eest õiges suunas putku pista oskasid. Võitsid sõprus, sport ja põdrad.

Linnapea Rein Valdmaa lubas valla mehi-naisi enne jaanipäeva ühisele kalaretketele kutsuda. Tä arvas, et ega kaladki kaotajad taha olla ja õigem on enne õngede vette panemist Võrtsjärve äärest läbi käia.

Aeg näitab, kas valla ja linna rahva ühistele üritustele lisandub ka endisest tihedam koostöö piirkonna elu korraldamisel, hea algus selleks on tehtud.

Leili Kuusk

Suure-Jaani arengukonverents

12. detsembril algusega kell 13.00 toimub kultuurimajas Suure-Jaani arengukonverents. Suure-Jaani Linnavalitsus kutsub huvilisi osalema ja Suure-Jaani arengu teemadel kaasa mõtlema.

Teatavasti algatas linnavolikogu eelmine koosseis oma viimasel istungil 10. oktoobril linna üldplaneeringu koostamise. Arengukonverentsil tahamegi tutvustada üldplaneeringu ülesandeid ja mõju kohalikule elule, planeeringu koostamise protsessi ning avalikkuse õigusi ja võimalusi selles osaleda. Ettekannetes püüame heita pilgu möödunud, aga anda ka ülevaate meie tänasest elust ja olemasolevatest tulevikuplaanidest.

Vastavalt seadusele kaasatakse planeeringu koostamisse planeeringuala kinnisasjade omanikud, elanikud ja teised huvitatud isikud, koostööd tehakse naaberomavalitsuste ja maavalitsusega.

Suure-Jaani linn on ümbritseva valla keskuseks ja tagamaa hõlmab endise Suure-Jaani kihelkonna. Seosed ümbruskonnaga on pika ajaloo jooksul välja kujunenud ja peame neid üldplaneeringu koostamisel arvestama. Veel sajad tagasi piisas Suure-Jaani arengueeldusteks 4 „K“ olemasolust: kirik, kalmistu, kõrts ja kool. Tänapäeva üha globaliseerivas maailmas on seosed palju keerulisemad.

Tänased suurejaanilased on saanud oma eelkäijatelt päranduseks suurepärase elukeskkonna. Et seda ka tulevastele põlvetele säilitada ja samas kõike olemasolevat oskuslikult ja heaperemehelikult kasutada, on vaja tegeleda probleemide sisulise analüüsiga, erinevate huvide kooskõlastamisega ja üldisemaid eesmärke arvestava planeerimisega, millega konkretiseeritakse linna territooriumi kasutus- ja arenguvõimalused.

Algatatud üldplaneeringu protsessi eripäraks on, et me tahame planeeringu koostada „oma jõududega“, kasutades vaid konsultantide abi. Lisaks raha kokkuhoidmisele on sellisel viisil koostatud planeeringu

kasutegur kohapeal kindlasti suurem kui tööd mõnelt Tallinna või Tartu firmalt tellides.

Ootame aktiivset osavõttu!

Peedu Voormansik
Suure-Jaani abilinnapea

Suure-Jaani 20-nda sajandi algul

FOTO: erakogust

Kas 10-aastane on vana või noor?

Kui räägime 10-aastasest inimesest, siis on tegemist alles lapsega, kui aga näiteks koerast, siis võime teda võrrelda raugaea künnisele jõudnuga. Aga kui vana on tegelikult 10-aastaseks saanud kollektiiv? See sõltub ilmselt selle aja jooksul korda saadetust.

Suure-Jaani kultuurimajas tegutses segarahvatantsurühm "Loitsu" loodi 6. oktoobril 1992. aastal kell 19.00 kultuurimaja väikeses saalis. Ülim täpsus, millega vaid vähesed kollektiivid kiidelda saavad, mis aga iseloomustab rühma kõiki tegemisi. Mitu tantsijat, mitu tantsu õpitud, mitu esitatud, kus, millal, kellega. Alguses oligi vaid 4 tüdrukut ja 1 poiss. Neist Imbi, Merike ja Jüri tantsivad veel tänagi. Teiseks prooviks lisandus juba 3 poissi. Nii oligi nelja paariga rühm sündinud.

Enne seda oli aga üks septembripäev, kui Arvi Ruusakink Tiiu Siimule kultuurimaja vastas apteegi nurgal vastu tuli, kinni pidas ja ütles, et ta on kuulnud, et Tiiu enam Metsamajandis ei tööta ja kas ta ei tahaks kultuurimajas tantsuringi teha. Tiiu tahtis, aga ainult mitte naisrühma. Vestluskaaslane arvas küll, et vaevalt mehed tantsima tulevad, sest polnud siin ju kolmkümmend aastat peale lasterühmade muud olnud. Önneks ei pidanud kahtlused paika.

Peagi ühinesid rühmaga veel Pille ja Olavi. Esimene esinemine sai teoks 19. detsembril kultuurimaja jõulupeol. Tantsiti Ullo Toomi "Oiget ja vasembat" ja "Kaera-Jaani". Järgmise aasta juunis oli esimene ülesastumine Viljandimaa laulu- ja tantsupeol.

Rahvatantsijate unistuste hulka kuulub enamasti soov pääseda Tallinna tantsupeole. "Loitsu" teise hooaja sihiks oligi 1994. aasta tantsupidu. Tagantjärele peab Tiiu seda hulljulgeks plaaniks, aga hakkama nad said: Vastemõisa rühmast laenati üks poiss juurde ja nelja paariga käidi suurel peol ära.

Sellel "peohooajal" sai "Loitsu" endale ka nime. Tantsupeo kavas oli Mait Agu "Tantsuloitsu". Harjutatud sai nii palju, et lõpuks põrisesid trummid kogu aeg kõrvus ja igalt poolt kostus:

"Oma tantsu hoidigeme
Viru tantsu tantsigeme
Järva tantsu veeretige...
Tantsigeme, tantsigeme,
Tantsigeme..."

"Loitsu" 1994. aasta tantsupeol: Imbi, Kalle, Pille, Olavi, Eha, Merike, Jüri, Anu, Tiiu ja üks Vastemõisast laenukvõetud poiss

FOTO: erakogust

Nii see "loitsu" neile pähe hakkas. Rühma ristiisaks peavad tantsijad Mait Agu, aga nimepanijad-ristiemad on Anu Toomsalu ja Eha Valk.

Viieandaks aastapäevaks oli rühmas juba 14 tantsijat ja selgeks oli õpitud 48 tantsu. Esimene välisreiski oli toimunud. See oli 1996. aasta juulis Suure-Jaani sõpruslinna Ulvilasse Soomes.

Kaugemaid esinemisi on olnud veelgi. Aastal 2000 osales "Loitsu" rahvatantsufestivalil Portugali Vabariigis ja 2001 Soomes Pori II Rahvatantsufestivalil.

Rääkimata ei saa jätta ka esinemistest Eestimaal: Viljandis, Sürgaveres, Saarepeedil, Olustveres, Vastemõisas, Kabalas, Pärnus, Vastseliinas ja muidugi Suure-Jaanis.

1999. aasta suurel peol Tallinnas käis "Loitsu" juba "normikohase" 8 paariga. 2 tüdrukut saadi juba teistelegi laenata.

Tänase seisuga on rühmas 25 tantsijat. Nende hulgas on kaks peret: Pille ja Olavi on tantsima toonud ka oma tütre Jaanika ning Merike ja Jüri poja Madise. Viimati nimetatud perest on rühmas omal ajal tantsinud ka tütreid Maiu-Liisa ja Liina-Karina.

Suurimaks väljakutseks rühmale oli Tiiu Siimu arvates selle aasta

V Suure-Jaani Muusikapäevadeks valmistumine. Ühtäkki sattusid tantsijad 19. sajandisse. Rühma käis aitas tantsupedagoog Virve Kurbel. Kerge see ei olnud: jalad väljapoole, selg sirge, kael kui luigel ja naeratus suul. Hakkama saadi!

Naeratus. Naeratus peab alati olema, ka siis kui jalad krampis ja enam teha ei jõua.

Tiiu ütleb: "Tants peab tulema tantsija seest, tunnetades keha ja hinge, tunnetades partnerit ja rühma".

Millised on rühma argipäevad? Kaks korda nädalas 2 tundi. Soojendus, põhisammu, liikumised, kompositsioonid. Tantsu I, II, III jne tuur ja ongi tantsu karkass valmis. Tiiu ütleb, et siis algab "liha ümberkasvatamine". Täpne käte hoid ja õige jalatõste. Ja heaks koostööks peab olema partnerite vahel "säde". Ning lõpuks tuleb kõik need üksikud paarid kenasti kokku tantsima panna. Nii lihtne see ongi.

Vähem argistesse päevadesse jäävad ühised sünnipäevad, pere- ja Saaremaale, Võrumaale, Kirde-Eestisse, teatri ühiskülastused ja kohtumised sõprusrühmaga "Upsijad" Tartust.

Kes on keskmine "loitsuja"? Kui keskmine, siis on ta enam-vähem keskoost. Keskmisest vanusest on juba raskem rääkida. Noorimad

käivad alles koolis, vanim jõudis hiljuti esimese juubelini. On kahekümnesid, kolmekümnesid ja neljakümnesid. On kõrgema ja kesk-eri haridusega inimesi. On peearst, radioloog, õpetaja, teemeister, operaator, telemehaanik, turismikorraldaja, raamatukoguhoidja, kokk, sekretär... õpilane. Üsna kirju seltskond. Mitmed on eelnevalt lasterühmades rahvatantsuga tegelenud, aga on ka neid, kes alustasid alles "Loitsu". Kuid ühes on peaaegu kõik ühel meelel: aega tantsimiseks tuleb lihtsalt võtta. Kokku võiks need mõtted võtta Pille sõnadega: "Kõige jaoks, mis on sinu jaoks oluline, on oma aeg". Aga mida tantsimine annab, et siia ikka ja jälle tullakse? Sagedamini korduvad vastused: füüsilise koormuse, hea tuju, toreda seltskonna, lõõgastumise päeva pingetest, oskused, rõõmu liikumises. "Kõige kõigem" ongi tantsijate arvates just toredad inimesed, ühtekuuluvustunne ja kihelkonna parim tantsujuht.

Veel küsin, mida soovivad tantsijad neile, kes ei ole veel rahvatantsu leidnud. Soovitati vähemalt proovida - äkki hakkab meeldima. Kunagi pole hilja alustada ja kui pisik küljes, siis on raske loobuda. Sest "tuleb võtta aeg maha ja kuulata kuidas tantsides hing laulma hakkab".

Õnne sünnipäevaks "loitsujaid" Tiiu, Merike, Jüri, Imbi, Pille, Olavi, Lembit, Anu, Mikk, Jaanika, Kalle, Heino, Külliiki, Reiko, Kärt, Allan, Merle, Annely, Piret, Ero, Indrek, Elina, Kati, Priit, Madis ja Jaanika!

**Leili
Rahvatantsija
alates aastast 1966**

Arvamus

"Loitsu" elujõuline tegutsimine annab lootust, et ka Viljandimaal on rahvatantsul jätkuvalt poolehoidjaid. Kindlasti olete mõndagi maakonna edumeisim rahvatantsuseltskond - ajal, mil tantsuõpetajad kurdavad tantsijate nappuse üle, on teil lausa "ülepaakumine" - ühte rühma ei mahu enam ära. Tantsulembuse tagamaid tuleb ilmselt otsida siit nurgast ja sealt nurgast... aga keskpõrandale kokku tulevad kõik TIJU ümber! Ilma särtsaka sõnata asi vaevalt nii jõudsalt edeneks.

Tore, et olete ka lapsed oma tegevusse kaasanud. Mul on hea meel, et mu kodukandi rahvatantsuelu on tõusuteel, et argised ja vähem argised päevad on kujundanud mõnusa ja ühtehoidva tantsupere. Jõudu ja särtsu edaspidiseks!

**Tiiu Kadalipp
rahvatantsuspetsialist**

"Loitsu" kümnes sünnipäev

FOTOD: Jaanus Siim

Kuhjavere sügiskillud

Aastalõpp läheneb kohutava kiirusega ning on aeg hakata otsi kokku tõmbama. Kuhjavere Küla Seltsil on käsil kolm lõpetamist vajavat projekti. Et üks suur on tegusam kui mitu väikest, olime külaelu vaheldusrikkamaks muutnud oma jõudusid teiste seltsidega ühendades.

Ühel oktoobrikuu laupäevahommikul veeres bussitäis VOKK-i liikmeid Setumaa poole. Vastemõisa Naiste Ühenduse, Olustvere Maanaiste Seltsi, Kuhjavere Küla Seltsi ja Koksvere Maanaiste Seltsi esindajad sõitsid sealsete mõttekaaslastega kogemusi vahetama. Päeva tegi meeldejäävaks Meremäe valla arendusnõunik Aare Hörni setukeelne juhatuse mööda kodukandi vaatamisväärsusi. Nägime Vastseliina piiskopilinnuse varemeid, Obinitsa kirikut, kalmistut, muuseumitäre, Mäcalodsõ turismitalu. Huvipakkuvaim oli ehk 150-aastane tare Tobrovo külas, mis näeb välja ehtsetuliku just oma kõrge värava poolest, mis moodustub kinnise õue. Elamuslik oli ka väike matk Piusa

koobastesse küünalde valgel. Aimu saadi Meremäe Raamatu kogusõprade Seltsist, mida juhib raamatu-kogu juhataja ja vallavolikogu esinaine Anni Lahe, tänu kelle ettevõtlikkusele meie vastuvõtt nii suurepäraseks kujunes. Õhtune vestlusring kujunes kogemusterohkeks ja setu naiste laulud kõlasid kõrvus veel kaua. Kontaktid said alguse meremäelaste käigust Olustvere valda, kus võõrustajateks olid maanaiste seltsi liikmed. Reisikulud kaeti projekti Kuhjavere Koolitused rahadest.

Nõndapalju ajakirjanikke kui 14. novembril Türe tallu saabus, pole enne Kuhjaveres nähtud. Paremat ajalehte koostama ja meediaga suhtlema õppima olid oodatud külla ja vallalehtede tegijad. Tulijaid oli Olustvere, Vastemõisa, Viiratsi, Saarepeedi ja Pärsti vallast ning Suure-Jaanist "Leole" toimetusest. Koolitajateks olime palunud "Sakala" peatoimetaja Eve Rohtla, kes rääkis kenasti lahti hea ajalehetegemise nõuded. Kommentaare lisas uudistetoimetaja Helgi Kaldma. Teise osa päevast täitsid Kodanikukoolituse lektorid Ene Hion ja Külli Vollmer Tallinnast. Õppe aktiivsem osa koosnes videotreeningust. Partnerid olid intervjuueerija ja vastaja rollis ning hiljem jagas Ene Hion

sõbralikke kommentaare, kuidas kellelgi õnnestus. Sellele lisandusid veel erinevad õpetused hea artikli kirjutamiseks ning rollimäng "Riigikogu liikmete pressikonverents esseisvate valimiste eel". Päeva lõpuringis väljaöeldud mõtetest jäi kõlama, et oma tulekut ei kahtsenud keegi ja osalejaid valdas mõnus meeleolu ning soov edaspidigi süveneda hea ajalehte tegemisse.

Nende kahe sündmuse vahele mahtusid veel mitmed tegemised.

Vastemõisa Naiste Ühendus oli sel aastal rahvusvahelise maanaistepäeva maakonnaürituse läbiviijaks. Päev oli sisukas ning teised VOKK-i liikmed olid toeks.

20. oktoober oli kohalike volikogude valimise päev. Kampania oli aktiivsem kui kolm aastat tagasi ning konkurents tugevam. Siinjuure tänane kõiki, kelle toel Kuhjavere külanem Olustvere Vallavolikokku valiti. Loodetavasti on sellest kasu kogu külaliikumisele.

Veel lausume tänusõnu Tiit ja Arvi Kotsarile ning Ilmar Tikutile ja Kati Mehele Olustverest, Tiit Kuusikule ja perekond Reinerile Kuhjaverest, kes majutasid oma kodus vabariiklikust koolitusest osavõtjaid oktoobrikuu viimastel päevadel. Nimelt viidi Olustvere lossis läbi Kodukandi

maakondlike koordinaatorite seminari, mille organiseerijaks oli juhatuse liige Romeo Mukk.

Lõpetuseks kõige värskemad muljed kadritrallist Kuhjaveres. 24. novembril oli Kuhjavere Kadride päralt. Lisaks kuhjaverelastele olid vana rahvakommet tulnud ausse tõstma tos in "professi onaalset" Kadri Viljandi Kultuurikoledzist koos kursusejuhendaja Ene Lukkaga ning Vastemõisa, Olustvere ja Koksvere kaunitariid - kokku tubliti üle kolmekümne inimese. Taas sai teoks ühine mõnus VOKK-i õhtupoolik. Tervist ja õnne viidi pea igasse Kuhjavere tarre, kus lahke pere rahvas vastas oli. Hiljem istuti külamajas ühise pika, andidest rikkaliku laua äärde keha kinnitama. Üks nimepäevalistest Katrin Sillaste oli pirukat ja korpi ligi toonud ning kaasa Vello võlus pillist lugusid. Vahelduseks kõnelesid tudengineiud kadripäeva kommetest, osaleti laulu mängudes ja ennustamistes ning akordionimängu saatel sai nii laulda kui tantsu löüa.

Jääb vaid tänada kõiki, kes Kadrisid vastu võtsid, kes end Kadrideks tegid ja oma heade mõtete ning tegudega mõnusa õhtupooliku sisustasid

Urve ja Romeo Mukk

Seltsimajas tegutsevad päkapikud

Olustvere Maanaiste Seltsil täitub 14. detsembril 5 aastat seltsi asutamisest. Selle aja jooksul olime leidnud palju sõpru ja koostööpartnereid. Ühistegevus on liitnud seltsi ja alevi inimesi. Sügisel korrastasime ühiselt seltsimaja ees oleva platsi, riisudes selle lehtedest ja muutes seega koduavei kaunimaks.

13.-15. detsembril saab Olustvere seltsimajast jõuluvana kodu. Praegu käib seltsimajas vilgas tegevus, töötab aktiivselt kangakudumise ring, sest jõuluvana kodu peab olema hubane ja vaipadega kaetud. Kolmel päeval elavad ja tegutsevad siin päkapikud. 15. detsembril kell 19.00 kutsume külla kõige paremad sõbrad, et koos lõbutseda. Eelnevalt palun osavõtust teatada. Kohtumiseni jõuluvana kodus!

Tiiu Kotsar
Seltsi esinaine

Päkapikumaa ja Jõulukuusk 2002

Suure-Jaani kultuurimajas on Päkapikumaa sel aastal 9. - 10. detsembril. Kell 13-16 töötavad käsitöökoda, kunstikoda, pagarikoda, fotonurk, teetuba, loterii ja muud kojad. Käsitöökodas saab kangastelgedel päkapikuvaipa kududa. Kell 16-17.30 mängud ja karaoke.

14. detsembril lähivad päkapikud metsa. Viiakse loomadele toitu ja võib-olla õnnestub kohtuda ka metsapäkapikkudega.

15. detsembril kell 12.00 toimub Suure-Jaani keskväljakul jõulukuuskede ehtimise võistlus "Jõulukuusk 2002". Esinevad puhkpilliorkester ja laulukoorid "Koi" ning "Ilmatar". Kõik on oodatud osa võtma.

Suure-Jaani kultuurimaja

Eelmisel aastavahetusel olid Suure-Jaani käsitöönaised oma kuuse ehtinud kaunist pitsidega.

FOTO: Jaanus Siim

Advendiaeg Paala Rahvamajas

Jõulumeisterdamised

5.12. Jõuluseaded küünaldega

kaasa võtta: küünal või küünlaid
oasis
oksi (raagus, männi, kuuse jne)
kuivatatud taimi, kabisid, väikeseid õunu, marju jne
traati
seade alus (vaagen, lillepott jne)
tugevat paela

6.12. Uksepärjad

kaasa võtta: peotüüsi kaseoksi
kuuseoksi, männioksi
põhku
sidumismaterjali
kaunistusmaterjali
punast linti (riidest)

12.12. Päkapikud (7 erinevat nukku)

19.12. Kingipakid ja kaardid

20.12. Piparkoogimajad ja mehikesed

Jõulupeod

13.12. Mudilaste jõulupidu

13.12. Jõuludisko mürsikutele

28.12. Aastalõpuõhtu täiskasvanutele

29.12. Pensionäride koosviibimine

Jõulukuuse ehtimiseks on mitmeid võimalusi. Võib poodi minna ja rikkalikus valikus pakutavaid kuusekaunistusi osta, aga võib ka kodus olemasoleva hulgast üht-teist sobivat leida või hoopis mõnest käepärasest materjalist toredad kaunistused meisterdada. Olen võistlustööna valminud kuusel rippumas näinud isegi kilekotikesi erinevate kalakonservi lusikataiteta. Pärts tore vaatepilt oli! Kodu kaunistama sobiksid aga kindlasti õunad, piparkoogid, kringlikesed, kommid, õlest, kõrttest või lõngast tehtud kaunistused, hegeldatud motiivid, värvilistest kommipaberitest tehtud ehted või lihtsad valgest paberist lõputus mitmekesisuses välja lõigatud "lumeräit-sakad". Või tuhat muud veel toredamat võimalust. Põhiline "kuluartikkel" on fantaasia, hea pealehakkamine ja näpuosavus. Viimased on maksa aga midagi, sest on hindamatud.

JÕULU- JA UUSAASTAPEOD

Olustvere lasteaija jõulupidu 17. detsembril kell 16.00 Olustvere lossis
Olustvere Põhikooli jõulupidu 18. detsembril kell 18.00 Koolimajas
Tääksi Põhikooli jõulupidu 19. detsembril kell 16.00 Koolimajas
Pensionäride jõulupidu 20. detsembril kell 16.00 Olustvere sööklas
Mudilaste jõulupidu 22. detsembril kell 11.00 Olustvere lossis
Sürgavere mudilaste jõulupidu 23. detsembril kell 17.00 Spordihoones

Uusaasta trall 1. jaanuaril 2003 kell 00.30 Olustvere lossis

Meenutusõhtu Paala (Reegoldi) Rahva- (kooli-) majas

Selle aasta novembri kuuteistkümnenda päeva õhtu polikul kogunesid Paala Rahvamaja selles hoones kunagi töötanud inimesed. Tähistati maja sajandat aastapäeva.

Saalis püüdsid saabunute pilku välja pandud materjalid, mis meenutasid kirjanik Albert Kivikase õppimist Reegoldi koolis maja algusaastatel.

Rahvamaja juhataja Tiiu Sepp jutustas küla haridustempli tänastest toimetustest ja tulevikuplaanidest. Suure-Jaani vallaisad said kiita

hoone korraliku kaasajastamise ja hooldamise eest.

Kunagine koolijuht Kaljula Koppel meenutas aega (1944-1978), mil kohalik kooli- ja külarahvas omalgatuslikul teel koolimajale juurdeehitust tegid, et ennetada kooli sulgemist ruumipuudusel ja kuidas tolleaegsed võimumehed (ja ka naised) ettevõtmise kodaratesse kaikkaid torkasid.

Meeleolu kõrgendav oli Maret Merila (Ottas) humoorikas sõnavõtt kooli töötajate tegemistest ajal, mil ta

oli Paala koolis pioneerijuhiks ja õpetajaks. Sellele tööle tuli ta otse Suure-Jaani Keskkooli pingist.

Soojal t võeti vastu Olustvere sega koori esinemine staaži koorijuhil Aita Tammepere ja tema nooremate abiliste Maret Mölder ja Agnes Kure dirigeerimisel. Suure tähelepanuga kuulati Maret Mölder poolt loodud laule "Üks rahvas sai kord laulule", "Merevahuneitsi" ja "Üks laululaev läks merele" autori juhatusel.

Maret Mölder omandas põhi-

hariduse Paala koolis ja tema muusikaõpetajaks oli Aita Tammepere.

K. A. Hermanni laule "Kevadine püha" ja "Oh laula ja hõiska" juhatas Agnes Kurg. G. Linseni laulu "Unistus" ja šoti rahvaviisil põhinevat "Teid täname sõbrad" juhatas oma ala tugev käsi Aita Tammepere. Maret Mölder juhatusel kõlas veel Mart Saare "Hällilaul".

Mart Saar oli noores eas isiklikult seotud Reegoldi ümbruse kultuurieluga, olles sageli koolijuhataja ja Suure-Jaani kihelkonna ühiskonnategelase Aleksander Pajuri külaliseks.

Järgnevates omavahelistes vestlustes selgus, et selles majas on kõige kauem - 37 aastat - töötanud pedagoog ja koolijuht Maire Rusi. Kõige kauem on saja aastases majas töötanud ja elanud Ellen Kõverik, kes oli õpetaja ja hiljem majahoidja. Aastaid saab tal kokku 47.

Üritus lõpus hakkas liikuma mõte korraldada 2003. aasta suvel järjekordne Reegoldi (Paala) kooli kokkutulek tähistamiseks 175 aasta möödumist laste õpetamise algusest selles ümbruskonnas.

Kaljula Koppel

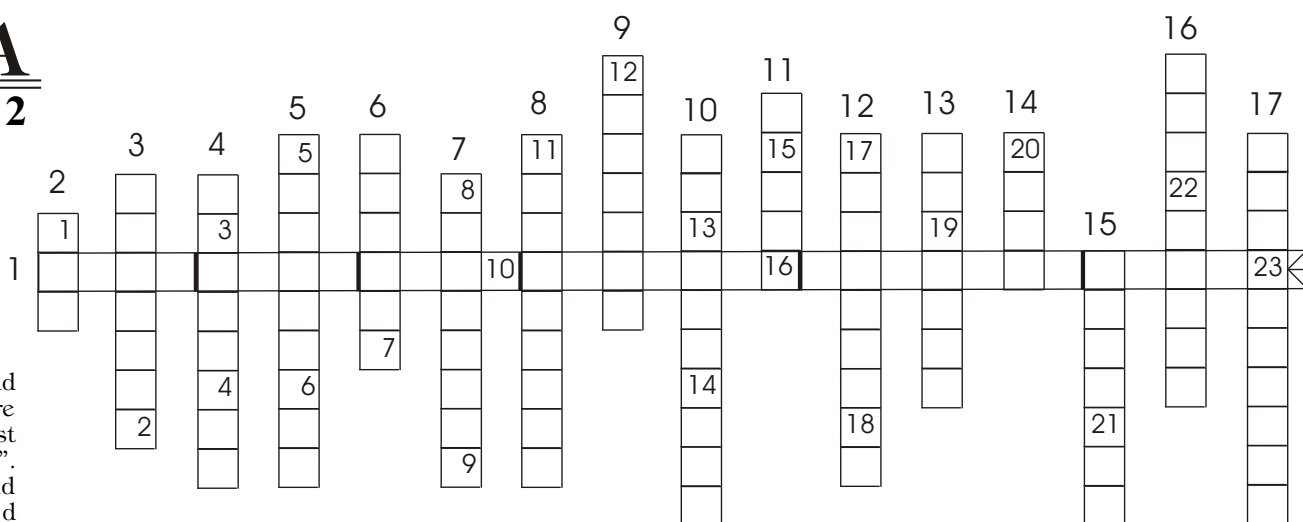

Olustvere segakoor eelmise sajandi algul Reegoldi koolimaja taustal. Ees keskel Mart Saar ja temast vasemal Aleksander Pajur

FOTO: erakogust

RISTSÕNA

Kihelkonna kamm 2

Meie lihtne ristsõna, mille vastuseid tuleb otsida Suure-Jaani-Olustvere piirkonnast, on eelmisest korrast möödunud aja jooksul "ära ristitud". Seekord on koostamisel kasutatud kihelkonnast üles kirjutatud mõistatusi.

Õigesti vastanute vahel loosime välja Uno Sikemäe luuleraamatu "Lembitu maa". Raamatust leiame 40 luuletusele lisaks ka 24 Jaanus Siimu fotot.

Lahendusi ootame hiljemalt 23. detsembriks Suure-Jaani linnavalitsusse. Postiaadress: Leole ristsõna, Suure-Jaani Linnavalitsus, Lembitu pst 42, 71502, Suure-Jaani. Vastuse võite ka isiklikult kohale tuua või linnavalitsuse esimesel korrusel asuvasse postkasti lasta. Ärge unustage märkimast oma nime ja kontaktandmeid, et saaksime teiega loosiõnne naeratamise korral ühendust võtta.

Edukat lahendamist!

Paremale:

1. Mees mind ajab küll ära, aga mida enam ta ajab, seda ligemale ma tikun? Kaks tõrt mädand rasva täis? Mustem kui süsi, hallem kui rott, kallim kui kuldrahakott? Kanda jõuab, lugeda ei jõua? Hark all, paun peal, pauna peal rist, risti peal nupp, nupu peal mets ja metssead metsas? Lagi all, lagi peal, lae peal lauldakse?

Alla:

2. Mida külmem väljas, seda soem mina, mida soem väljas, seda külmem mina?
3. Ei mind sööda, ei mind jooda, siiski sünnin mehele?

4. Ei ole puust, ei ole luust, anna tal juua, käib jäljed järel?
5. Käib ööd, käib päevad, siiski paigast ei saa?
6. Lipitud, lapitud, ilma nõela pistmata?
7. Hall härg, allikas seljas?
8. Auka änam maas kui tähta taevas?
9. Alt all haavikus, tammelukud ees, soome litred sees?
10. Keedetas, küpsetas, laua peal pantas, süia ei sünni?
11. Kui tuleb, siis kuningas, kui käes, siis saks, kui läheb, siis sant?
12. Isa alles ilma sündimata, lapsed luhtas laiali?
13. Hommikul, kui olen kõige väetim,

käin ma käpakille, lõuna ajal, kui ma kõige tugevam ja suurem olen, käin ma kahe jalaga ja õhtul, kui ma jõuetuks olen jäänud, käin ma kolmega?

14. Ei ole tuas ega välläs?

15. Lagi all, lagi peal, kullatera keskkohal?

16. Kaks neitsit ühe vööga seotud?

17. Hall härg, hangud sarved, võtab saunad sarvile ja kihelkonnad kukile?

VASTUSE saate ruutudest numbritega 11, 1, 2, 9, 4, 7, 6, 16, 23, 6, -19, 20, 9, 6, 13, 1, 3, 12, 20, 14, 4, 6, 6, 7, 14, 19, 10, 8, 19, 7, 14, 1, 14, 4, 7, 6, 16, 15, 17, 6, 7, 9, 18, 2, 1, 5, 14.

